

'Met grondteelten blijf je

Jan van Dijk: "Trachelium is op ons bedrijf het belangrijkste gewas."

Met trachelium, celosia en violieren houdt Firma Bosdijk in Nieuwe Wetering de kassen gevuld en de vaste krachten aan het werk. Het teeltplan wordt aangevuld met een buitenteelt van solidago en wat tulpenbroei in de winter. "We houden van afwisseling en voelen ons echte zomerbloementelers", zegt firmant Jan van Dijk.

TEKST EN BEELD: JAN VAN STAALDUINEN In de schuur hangt de onmiskenbare geur van vers gestoomde grond. Direct is duidelijk dat er bij de firma Bosdijk nog 'ouderwets' in de grond wordt geteeld. Niet onlogisch, want er zijn (nog) maar weinig zomerbloemen die op substraat betere resultaten geven. Voor Jan van Dijk en Bram Bos is het stomen een jaarlijks terugkerend ritueel. In 1996 verruilden zij hun verouderde bedrijf in Lissebroek voor een bestaand, groter bedrijf in Nieuwe Wetering. De glasopstand was met 8.000 m² bescheiden, maar de kavel van bijna twee ha bood voldoende perspectief. In 2002 bouwde de firma 6.000 m² glas bij.

Glas biedt continuïteit

Jan van Dijk sluit niet uit dat het bedrijf over enkele jaren geheel onder glas ligt. "Tot 2002 teelden we veel bloemen buiten.

Dat gaf een enorme arbeidspiek in de zomer, terwijl we het in de winter te rustig hadden. Behalve Bram en ik werken hier nog drie vaste krachten, waarvan één op parttime basis. Nu is er meer continuïteit in productie en arbeidsbezetting. Met scholieren voor de zomerdrukke en de zaterdagen zijn vrije weekenden en vakanties hier geen probleem. Bovendien zijn glasteelten minder gevoelig voor weersinvloeden. In de buitenteelt is dat altijd een onzekere factor."

Op de halve ha open grond die resteert, wordt over enkele maanden weer solidago geoogst. Het wordt de laatste keer. "De opbrengsten vallen al jaren tegen", legt Van Dijk uit. "We hebben daarom geen nieuw planten gekocht en telen nog één ronde met overjarig materiaal. Wat we volgend jaar precies buiten telen weten we nog niet."

Geen belichting

Het bedrijf is verdeeld in drie afdelingen en uitgerust met hijsverwarming en verduisteringsschermen. Met name trachelium, het belangrijkste gewas op dit bedrijf, wordt door middel van daglengte gestuurd. Belichten doen de firmanten bewust niet. "Je zult er iets mee winnen aan productie, maar dat weegt volgens mij niet op tegen de extra kosten voor afschrijvingen en energie", meent Van Dijk. "Ik ken geen zomerbloementelers die in belichting hebben geïnvesteerd. Wel zijn er enkele bedrijven die een installatie voor een andere teelt hebben aangeschaft en later zijn omgeschakeld op zomerbloemen. Voor ons is het echter geen optie."

Teeltcyclus

Momenteel staat er één afdeling trachelium in bloei. Naast de hoofdkleur blauw zijn er ook witte schermen zichtbaar. Van week 16 tot week 27 zijn de violieren in productie en van week 25 tot week 33 is het de beurt aan celosia. Beide teelten worden gevolgd door twee rondes trachelium en voorafgegaan door grondontsmetting. Van begin januari tot eind maart staat het bedrijf vooral in het teken van de broei van tulpen, dat de firma enkele jaren geleden aan het teeltplan heeft toegevoegd. Voor zomerbloemen is het in die periode te donker en zo is ook de beschikbare arbeid optimaal te benutten.

Ondanks de matige tulpenprijzen in januari ziet Van Dijk groeikansen: "Dit jaar broeiden we 1,6 miljoen tulpen. Dat was al meer dan vorig jaar. Volgend jaar denken we zo'n 2,5 miljoen bollen op te zetten. We broeien in kisten op water, omdat je daarmee optimaal kunt sturen en schoon kunt werken."

Per gewas worden twee tot vier kleuren aangehouden om het risico wat te spreiden. Van trachelium had Firma Bosdijk aanvankelijk alleen donkerblauw in het

Het stomen van grond is een jaarlijks ritueel.

flexibel'

assortiment, maar dat gaf in sommige periodes overaanbod en prijsdruk. Met de huidige spreiding voelt Van Dijk zich prettiger.

Teeltmaatregelen vastleggen

Violieren vindt de ondernemer de eenvoudigste teelt, al blijft hij alert op valse meeldauw en fusarium. Celosia en trachelium zijn wat lastiger te sturen. Voor Jan van Dijk, die zich in deze teelten inmiddels goed heeft bekwaamd, vormt dat juist de uitdaging. "Celosia heeft vrij veel uitval, omdat de planten elkaar snel verdringen en onderdrukken. Dat geeft een ongelijke gewasontwikkeling, minder oogstbare takken en een minder uniforme sortering. Het is een probleem waar elke celosiateler mee kampt en wij vormen daarop geen uitzondering. Gelukkig staat dit probleem op de onderzoeksagenda.

Trachelium is een echte langedagplant en heeft weer andere problemen. Zonder maatregelen zou je in het najaar korte stelen en veel loze knoppen hebben door de afnemende lichthoeveelheid. Met krijten, verduisteren en te spelen met de leeftijd van het plantmateriaal proberen we continu een steellengte te realiseren van zo'n 80 cm. Dat lukt aardig, maar we komen nog elk jaar voor verrassingen te staan. Het lastige is natuurlijk dat je pas na enkele weken resultaat ziet van de genomen maatregelen. We leggen daarom goed vast wat we doen en waar dat toe leidt. Daar kunnen we het volgende jaar weer profijt van hebben."

De teler heeft ervaren dat ook ondergrondse factoren de groei van trachelium beïnvloeden. "We stomen elk jaar, dus van bodemziekten of aaltjes hebben we nauwelijks last. Toch heeft de tweede planting trachelium stevast minder groei dan de eerste planting na stomen. Dat staat los van de tijd van het jaar. Waar dat precies aan ligt is niet bekend. Misschien scheidt de plant bepaalde stoffen af die een tweede teelt bemoeilijken. Het zou fijn zijn als ook dit eens wordt onderzocht."

Afzet

De firma zet de volledige productie af via Bloemenveiling Aalsmeer. Afgezien van een incidentele bemiddelingsorder komt alles voor de klok. Van Dijk houdt daar graag aan vast: "We staan best open voor rechtstreekse levering via bemiddeling, maar langdurige afspraken maken met de handel blijkt erg moeilijk. De groothandel is en blijft erg gevoelig voor de prijs. Als je na een seizoen van goede samenwerking een nieuw contract wilt maken, lopen ze voor een halve cent minder per steel al naar een ander. We hebben dat een paar keer ervaren en voelen ons prima thuis voor de veilingklok. Daar zie je die wispelturigheid overigens ook. Op een paar vaste afnemers na zie ik op de koperslijsten veel wisselende namen. Dat baart ons overigens geen zorgen. De producten zijn van goede kwaliteit en worden doorgaans behoorlijk betaald."

Flexibel

Het telen in de grond bevalt de ondernemers goed. Ze verbruiken weinig meststoffen en blijven met de uitspoeling ruimschoots binnen de normen van de AMvB.

Om het jaar wordt de voorraad organische stof aangevuld met een mengsel van boomschors, tuinturf en stalmest. Ook het eigen plantenafval wordt hiervoor na vertering deels aangewend. "Altijd vlak voor het stomen, anders kun je in de problemen komen", aldus de zomerbloementeler.

Hij vervolgt: "Het grote voordeel van telen in de grond is de flexibiliteit in gewaskeuze. Niet dat ik ons teeltplan wil wijzigen, want wij voelen ons wel degelijk specialisten in onze huidige gewassen. En in nieuwe gewassen moet je altijd veel tijd steken en leergeld betalen. Maar als het eens nodig is, kunnen we gemakkelijk omschakelen. Substraattelers zijn daarin minder flexibel."

SAMENVATTING

Jan van Dijk uit Nieuwe Wetering teelt samen met zijn firmant Bram Bos graag een aantal verschillende gewassen. Daarom heeft hij zich gespecialiseerd in het telen van de zomerbloemen trachelium, celosia en violieren, die hij via de klok van veiling Aalsmeer afzet.

ADVERTENTIE

HSE 600

WATT ZUINIG

HSE 600. MINDER ENERGIE MEER GROEI LICHT.

Het kan altijd beter, dat bewijst de HSE 600, een innovatie op het gebied van groeilicht. Het geheim is een perfect ontwerp van de behuizing in combinatie met moderne elektronica. Dit zorgt ervoor dat u een hoger rendement haalt uit uw installatie. Wel 7%! Dus watt doet u met de HSE 600?

HORTILUX SCHRÖDER
Natuurlijke Groeilicht

Vlotlaan 412, 2681 TV Monster. Tel. (0174) 28 66 28. Fax (0174) 28 66 48
www.hortilux.com E-mail: info@hortilux.com